[2024] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 860: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 781

ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3291-3294 ਆਫ਼ 2009)

16 ਅਕਤੂਬਰ 2024

[ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ ਅਤੇ ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬੈਂਕ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟੇਸਟ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961-s.28 - ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ - ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਤੱਕ ਰੱਖੀ ਗਈ ਵਿਆਜ (ਐੱਚਟੀਐਮ) ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ - ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ, ਜੇਕਰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਕੀ ਬੈਂਕ ਐੱਚਟੀਐਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਚਟੀਐਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਲਾਭ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਫਿਰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦੁਆਰਾ।[ਪੈਰਾ 20,21,24-30]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਵਿਜੇ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਬੰਗਲੌਰ (1991) ਸਪੋਰਟ 2 ਐਸਸੀਸੀ 147; ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਂਡ ਅਦਰ (2002) 258 ਆਈਟੀਆਰ 601 (ਬੰਬਈ): 2002 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 944; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼

ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਸਿਟੀ ਬੈਂਕ ਐਨਏ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1549 ਆਫ਼ 2006; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਦ ਕੋਕਾਨਾਡਾ ਰਾਧਾਸਵਾਮੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ, ਕਾਕੀਨਾਡਾ (1965) 57 ਆਈਟੀਆਰ 306: 1965 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 186; ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (1957) 32 ਆਈਟੀਆਰ 688: 1957 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 74; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਜਲੰਧਰ ਬਨਾਮ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ (2007) 289 ਆਈਟੀਆਰ 6: (2007) 15 ਐਸਸੀਸੀ 611; ਬਿਹਾਰ ਸਟੇਟ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (1960) 39 ਆਈਟੀਆਰ 114: 1960 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 193; ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਧਾਸੋਮੀ ਸਤਿਸੰਗ, ਸਾਓਮੀ ਬਾਗ, ਆਗਰਾ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ [1991] ਪੂਰਕ 2 ਐਸਸੀਆਰ 312: (1992) 193 ਆਈਟੀਆਰ 321: (1992) 1 ਐਸਸੀਸੀ 659; ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਕੇਂਦਰੀ), ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, ਕਲਕੱਤਾ (1972) 4 ਐਸਸੀਸੀ 447; ਐਚਡੀਐਫਸੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ (2014) 366 ਆਈਟੀਆਰ 505 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949; ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961; ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1988

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦਾ ਵਿਆਜ; ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ; ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਖਰੀਦਦਾਰ; ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ; ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਤੱਕ ਰੱਖੀ ਗਈ (ਐੱਚਟੀਐਮ) ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ; ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ; ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ; ਮਾਲੀਆ ਖਰਚ; ਐੱਚਟੀਐਮ ਸੁਰੱਖਿਆ; ਨਿਵੇਸ਼।

ਕੇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3291-3294 ਆਫ਼ 2009

ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 24.03.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜੋਧਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 12, 117, 119 ਅਤੇ 120 ਆਫ਼ 2005

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11200-11201, 11202, 11203, 11204, 11205, 11196, 11197, 11198 ਅਤੇ 11199 ਆਫ਼ 2024 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4755

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀਆਂ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਸੰਜੇ ਝਾਂਵਰ, ਜਹਾਂਗੀਰ ਮਿਸਤਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਵਿਤਾ ਝਾਅ, ਅਨੰਤ ਮਾਨ, ਅਦਿੱਤਿਆ ਰਾਠੌਰ, ਨਮਨ ਟੰਡਨ, ਸਮਰਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਆਮ ਗੋਪਾਲ, ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਯਾਦਵ, ਐਚਆਰ ਰਾਓ, ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿੰਘ, ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਤਗਿਆ ਕੈਤ, ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜ਼ੋਹੇਬ ਹੁਸੈਨ, ਸੱਤਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੌਤਮ, ਸ਼੍ਰੀਧਰ ਅਵਸ਼ੇਸ਼, ਐੱਮ. ਜੋਰੀਆ, ਸੰਜੇ ਕਪੂਰ, ਸੂਰਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਿਵਿਆ ਸਿੰਘ ਪੁੰਡੀਰ, ਤਰੁਣ ਗੁਪਤਾ, ਰਜਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਆਰੀਅਨ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ, ਗੌਰਵ ਅਸਤੀ, ਸੰਜੀਵ ਐਮ ਸ਼ਾਹ, ਪ੍ਰਣਬ ਕੁਮਾਰ ਮਲਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਮਾ ਮਲਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਨਾਨੀ ਸਿਕਦਾਰ, ਸੇਬਤ ਕੁਮਾਰ ਦਿਓਰੀਆ, ਅਨਿਲ ਐਡ ਰਾਣਾ, ਡਾ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ, ਜੇ.

1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੁੱਟੀ।

ਅਸਲ ਪਹਿਲੂ

2. ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਪਿਛੋਕੜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

3. ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਬੈਂਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1949 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "1949 ਐਕਟ") ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 1949 ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਆਰਬੀਆਈ') ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰਲਤਾ ਅਨੁਪਾਤ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਐਸ.ਐਲ.ਆਰ.') ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਰਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 16 ਅਕਤੂਬਰ 2000 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ: (a) ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ (ਐੱਚਟੀਐਮ); (b) ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ (ਏ.ਐੱਫ.ਐੱਸ.); ਅਤੇ (c) ਵਪਾਰ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ (ਐੱਚ.ਐੱਫ.ਟੀ.)।

4. ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੂਪਨ ਤਾਰੀਖਾਂ, ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬੈਂਕ

ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਬੈਂਕ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਖਰੀ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਜ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਖਰੀਦਦਾਰ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦਾ ਵਿਆਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਬਕਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

5. ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਆਈਟੀ ਐਕਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 18, ਜਿਸਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1988 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ (i) ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ (ii) ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 20 ਵਿੱਚ (i) ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ (ii) ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਉਧਾਰ ਲਏ ਗਏ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 18 ਤੋਂ 21 ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1988 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1989 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਚਾਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ।

6. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3291-3294 ਆਫ 2009, ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਵਪਾਰਕ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ (ਭਾਵ, ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈੱਟ ਆਫ ਅਤੇ ਨੈੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ, ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ, ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਨੇ 1990-91 ਤੋਂ 1992-93 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਸੈਟਲ ਕੀਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ.') ਨੇ ।T ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 263 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ, ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ') ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 18 ਤੋਂ 21 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਪਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ, ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ 2009 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3291-3294 ਵਿੱਚ ਇਪਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਇਸ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3291-3294 ਆਫ 2009 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ/ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਏ. ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਾਲ 2 ਦੇ

1.(1991) ਸਪੁਰਦਗੀ (2) ਐਸਸੀਸੀ 147

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, [1] ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ" ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 18 ਤੋਂ 21 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

b. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 12 ਅਗਸਤ 2008 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਸਿਟੀ ਬੈਂਕ NA ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਟੀ ਬੈਂਕ NA ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।2

C. ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਦ ਕੋਕਾਨਾਡਾ ਰਾਧਾਸਵਾਮੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ, ਕਾਕੀਨਾਡਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ; ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸੈਸੀ ਉਸ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਵਿਆਜ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਆਮਦਨ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਸੈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ

2.(2002) 258 ਆਈਟੀਆਰ 601 (ਬੰਬਈ): 2002 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 944

ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਬਨਾਮ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਸ.ਐਲ.ਆਰ. ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਖਰੀਦਦੀਆਂ ਹਨ।

d. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ, ਪ੍ਰਤੀ ਸਵੈ, ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਅਤੇ ਆਮ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪੈਸਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਾਰਕੀਟ ਕਰਨ ਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਬਿਹਾਰ ਸਟੇਟ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।7

e. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇਕਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਟੀ ਬੈਂਕ NA[3] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਧਾਸਵਾਮੀ ਸਤਸੰਗ, ਸਾਓਮੀ ਬਾਗ, ਆਗਰਾ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।8

f. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡਸਇੰਡ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਵਿਆਜ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਕਤ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ

---

3. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1549 ਆਫ 2006

4. (1965) 57 ਆਈਟੀਆਰ 306: 1965 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 186

5. (1957) 32 ਆਈਟੀਆਰ 688: 1957 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 74

6. (2007) 289 ਆਈਟੀਆਰ 6: (2007) 15 ਐਸਸੀਸੀ 611

ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਸਰਤ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਹੈ, ਮਾਲੀਆ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਕੱਟਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਵਿਆਜ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਜੋੜਿਆ/ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਭਿਆਸ ਅਕਾਦਮਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 'ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੋਕਾਨਾਡਾ ਰਾਧਾਸਵਾਮੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ 1993 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਬੋਰਡ (ਛੋਟੇ ਲਈ, "ਸੀਬੀਡੀਟੀ") ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 665 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

g. ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਕਮਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਐਸ.ਐਲ.ਆਰ. ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੈਂਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਬੈਂਕ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਐਸ.ਐਲ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ HDFC ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਂਕ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੀ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਉਕਤ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

h.Reliance ਨੂੰ 1 ਜੁਲਾਈ 2009 ਦੇ ਆਰਬੀਆਈ ਸਰਕੂਲਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸੀਬੀਡੀਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ

---

7. (1960) 39 ਆਈਟੀਆਰ 114: 1960 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 193

8. [1991] ਪੂਰਕ 2 ਐਸਸੀਆਰ 312: (1992) 193 ਆਈਟੀਆਰ 321: (1992) 1 ਐਸਸੀਸੀ 659

2 ਨਵੰਬਰ 2015 ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਵੇਸ਼ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

i.ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 1949 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ।T ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਨਾ ਕਿ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ।T ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ 1 ਜੁਲਾਈ 2009 ਦੇ ਆਰਬੀਆਈ ਸਰਕੂਲਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੂੰਜੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

j. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਐੱਚਟੀਐਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਐੱਚਟੀਐਮ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

k. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਸ.ਐਲ.ਆਰ. ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੈਰ-ਐਸ.ਐਲ.ਆਰ. ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ।

l. ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਖਰਚਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਤੱਕ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦਾ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐੱਚਟੀਐਮ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਆਰ. ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ। ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਹ

ਹੈ ਕਿ 2015 ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 18 ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਐਸ.ਐਲ.ਆਰ. ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ[1] ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਤੋਂ 21 ਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ, IT ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 28, 56(2)(d) ਅਤੇ 57(3) ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਹੁਣ "ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ[1] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪੂੰਜੀ ਅਧਾਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਖਰਚਾ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ

10. ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 18 ਤੋਂ 21 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1989 ਤੋਂ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 1988-89 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"14. ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ। - ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ, ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੇ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਆਮਦਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:-

ਏ. - ਤਨਖਾਹਾਂ।
ਬੀ.-* * * * * * *
ਸੀ.-ਘਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ।
ਡੀ.-ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ।
ਈ. -ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ।
ਐਫ. -ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ।"

ਧਾਰਾ ਬੀ "ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ" ਦਾ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1989 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 18 ਤੋਂ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਹੈੱਡ 'ਡੀ' ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ" ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ ਜੋ ਕਿ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਧਾਰਾ 36(1)(iii) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 37 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਖਰਚ ਜੋ ਧਾਰਾ 30 ਤੋਂ 36 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਚਾਰਜਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਿਸਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, "ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੰਜ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਧਾਰਾ 56 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 57 ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਰਕਮ ਵੀ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 57 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਵਿਜੇ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ।[1]

11. ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।[1] ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦਾ ਵਿਆਜ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਖਰਚ ਇੱਕ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਸੈੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

12. ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ।[1] ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ

ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਟੀ ਬੈਂਕ NA[3] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 1974-75 ਤੋਂ 1977-78 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਸਮਾਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਸੈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।' ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ।[1] ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"18. ਅਸੈਸੀ-ਬੈਂਕ, ਕਈ ਹੋਰ ਬੈਂਕਾਂ ਵਾਂਗ, ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ/ਵਿਆਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ/ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ 1976 ਦੇ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟਰ ਪੰਨਾ 524 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ (ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੈਸੂਰ ਬਨਾਮ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 187 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. ਪੰਨਾ 541 ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਅਸੈਸੀ-ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮਿਤੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਛਿਮਾਹੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ। ਕਿ, ਅਸੈਸੀ ਬੈਂਕ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕੀਤਾ। ਕਿ ਅਸੈਸੀ ਬੈਂਕ ਨੇ ਦੋ ਨਿਯਤ ਮਿਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਿਤੀਬੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ। ਕਿ, ਮਿਤੀਬੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ, ਅਸੈਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਧਾਰਕ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਤੋਂ ਨਿਯਤ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਛਿਮਾਹੀ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੈਸੀ-ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੈਸੀ ਬੈਂਕ ਲਈ ਵੇਚਣ/ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟੁੱਟੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿ, ਅਸੈਸੀ ਲਈ ਟੁੱਟੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ, ਇਹ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਅਸੈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਸੈਸੀ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28

ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਜਿਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

19. ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ 5, ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਕਿਤ ਮੁੱਲ ਦੀ ਸੀ। ਇਸਨੂੰ 4,92,000.00 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤਰ 8,000.00 ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਕਾਲਪਨਿਕ ਲਾਭ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਢੁਕਵੇਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਚਤਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਉਕਤ ਅੰਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ "ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ। ਅੰਤਰ ਨੂੰ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਏ.ਓ. ਨੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਤਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਵਿਆਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਬ੍ਰੋਕਨ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ, ਪਰ ਬ੍ਰੋਕਨ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਨੇ ਜੈਲਕਸ਼ਮੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਨੇ ਜੈਲਕਸ਼ਮੀ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੈਲਕਸ਼ਮੀ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 58,568.00 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 11,630.00 ਰੁਪਏ। 58,568.00 ਰੁਪਏ ਦੀ ਉਕਤ ਰਕਮ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜੈਲਕਸ਼ਮੀ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ 10,000 ਰੁਪਏ। 11,630.00 ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਸੀ ਜੋ ਅਸੈਸੀ-ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਵੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਏ.ਓ. ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਸੈਸੀ ਬੈਂਕ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਧਾਰਾ 19 ਅਤੇ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਸਨ। ਇਹ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ ਦੋ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ

ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਖਰਚ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਸੈੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ। "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ, ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸੈਸਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਸੈਸਸੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਮਾਯੋਜਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸੈਸਸੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਰਕਮਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੂਜਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੀਜਾ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਕੋਕਨਾਡਾ ਰਾਧਾਸਵਾਮੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 57 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. ਪੰਨਾ 306 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ 53 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. ਪੰਨਾ 250 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਪਾਲਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਮਦਨ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਕਨਾਡਾ ਰਾਧਾਸਵਾਮੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ

ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 53 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. ਪੰਨਾ 250 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੈਸੀ ਬੈਂਕ ਨੇ 1922 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਸਮਾਨ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) (ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71(1)) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਅਜਿਹੇ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਆਮਦਨ 1922 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ 1922 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈੱਟ-ਆਫ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਰਅਸਲ, ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਸੈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੌਰਾਨ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਸਮਾਨ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਰਾਧਾਸਵਾਮੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

20. ਉੱਪਰ ਅਸੀਂ ਜੋ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਟੈਕਸ/ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੈਸੀ-ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਿ, ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

13. ਸਿਟੀ ਬੈਂਕ NA ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ

ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਣਨਾ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ।2

ਕਿਤੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
14. ਕੋਕੈਨਡਾ ਰਾਧਾਸਵਾਮੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਹੋਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਉੱਚ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ "ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਆਮਦਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਨੰ. 3 ਤੋਂ 7, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ:

"3. ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8, ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸੈਸਸੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈੱਟ ਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

4. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਸੈਸਸੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈੱਟ ਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਸਮੇਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ।

5. ਐਕਟ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਜੋ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘਾਟੇ ਦੇ ਸੈੱਟ ਆਫ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਧਾਰਾ 24 ਹੈ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"(1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ:

***

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ 31 ਮਾਰਚ, 1940 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈੱਟ ਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਲਈ ਉਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈੱਟ ਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈੱਟ ਆਫ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ...."

ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ "ਉਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ" ਹਨ ਭਾਵ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਸੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਨੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਈ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ: (i) ਤਨਖਾਹਾਂ; (ii) ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ; (iii) ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ; (iv) ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ; (v) ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ; ਅਤੇ (vi) ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ। ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਸਿਰਫ਼ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਕੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਪਾਰਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ? ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਇਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6. ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਉਹੀ ਨਤੀਜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਸਿਰਲੇਖ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਚਾਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, "ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ" ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਲਓ। ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਉਕਤ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਏ

ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈੱਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ", ਭਾਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24(2) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਕਤ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਧਾਰਾ (2), ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਲਟ, ਸਿਰਫ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੇ ਮੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 24, ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

7. ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [(1940) 8 ਆਈਟੀਆਰ 635, 645] ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਆਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਇਸ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਧਾਰਕਰਤਾ ਇਹਨਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉੱਚ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬੈਂਕਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਕਦੀ ਜਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ..."

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਕਿ ਅਸੈਸੀ ਆਪਣੀ ਰਕਮ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [(1958) ਐਸਸੀਆਰ 79] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਸ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਦਾ ਮੁਖੀ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵੇਕਲਾ ਸੀ, ਹਰੇਕ ਖਾਸ ਮੁਖੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰਕ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਹਾਊਸਿੰਗ ਐਂਡ ਲੈਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [(1961) 42 ਆਈਟੀਆਰ 49] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ, ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ 10 ਵਿੱਘਾ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਲਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਮਦਨ" ਵਜੋਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਆਮਦਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਖਾਸ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [(1964) 53 ਆਈਟੀਆਰ 250, 260] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 26(2) ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਹ (ਧਾਰਾ 12-ਬੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਉਪਵਾਕ) ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਕਲਪਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਲਪਨਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਜਾਂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ... ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ ਉਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇਸ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀਆਂ ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾ

ਸਕਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਂ ਲਾਭ।"

ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਆਪਕ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂੰਜੀ ਲਾਭ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਨਾ ਕਿ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੀਮਤ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਬਨਾਮ ਚੁਗਾਂਦਾਸ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ [(1965) 55 ITR 17, 24] ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 25(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਹ, ਜੇ., ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਤੋਂ 10 ਅਤੇ 12, 12-ਏ, 12-ਏਏ ਅਤੇ 12-ਬੀ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੋਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ ਸਿਰਫ਼ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹਨ: ਸਿਰਲੇਖ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ [(1958) ਐਸਸੀਆਰ 79] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਹੇਠ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ, ਆਮਦਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਹਨ।""(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
15. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ, 7 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 2 (ਐਸਸੀਸੀ ਰਿਪੋਰਟ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ:

"2. ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ "ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ" ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ "ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ" ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਕਮਾਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 60 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ, CBR ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 35 ਮਿਤੀ 20-10-1934, ਅਤੇ ਨੰ. 33 ਮਿਤੀ 18-8-1945, ਸੀ:

"ਆਮਦਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਪਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

***

(2) ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1912 (1912 ਦਾ ਐਕਟ 2), ਬੰਬੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1925 (1925 ਦਾ ਬੰਬੇ ਐਕਟ 7), ਜਾਂ ਮਦਰਾਸ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1932 (1932 ਦਾ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ 6), ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਬੰਬੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਸਨਿਕੱਟਾ ਨਮਕ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਸਭਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ।

ਵਿਆਖਿਆ: ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ:

(1) (a) ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼; ਜਾਂ
(b) ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ;

(2) ਲਾਭਅੰਸ਼, ਜਾਂ
(3) ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 'ਹੋਰ ਸਰੋਤ'।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚਣਾ' ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸਧਾਰਨ ਦਾਅਵਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ

ਕਿ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਾ ਸਾਲ 1945 ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਨੇ 13,50,000 ਰੁਪਏ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਜੋਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 15,00,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਲੇਖਾ ਸਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ, "ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਪਰਿਪੱਕਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ"। ਉਸਦਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪੈਸੇ ਨੂੰ "ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ" ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਰਪਲੱਸ ਫੰਡ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ"। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਛੋਟ ਇਸਦੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ "ਲਗਾਤਾਰ" ਨਕਦੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਨ, ਗਲਤ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ 11-4-1955 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

"(1) ਕਿ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਆਮਦਨ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ।

***

(2) ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਾਧੂ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ (sic) ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. [24 ITR 346, 3501], 24 I.T.R. 346, 350 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ)।"

ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

(1) ਕੀ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ "ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇੱਕ ਆਮਦਨ ਸੀ: ਅਤੇ
(2) ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੀਬੀਆਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 35 ਮਿਤੀ 20-10-1934 ਅਤੇ ਨੰਬਰ 33 ਮਿਤੀ 18-8-1945 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

ਪੈਰਾ 9 ਅਤੇ 10 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:
"9. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਆਮ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਾਂਗ ਪੈਸਾ ਇਸਦਾ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਜਾਂ ਸਰਕੂਲੇਟਿੰਗ ਪੂੰਜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਆਮ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਿਰਫ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਣ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ ਲਾਹੌਰ [24 ਆਈਟੀਆਰ 346, 350] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਪੰਨਾ 645 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵਿਆਜ ਦਰ 'ਤੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਕਦੀ ਜਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਰੱਖਣਾ। ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਕਦਮ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਇੰਪੀਰੀਅਲ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਵੀ ਨਵਿਆਏ ਗਏ ਸਨ; ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੀਆਂ।

10. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ "ਸਰਪਲੱਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ "ਬਿਹਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 III(i)) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਬਿਹਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੰਡ ਸਰਪਲੱਸ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪੈਸੇ ਦੂਜੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਸਨ ਉਹ ਉਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਸਰਪਲੱਸ" ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਓਨਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੀ ਛੋਟ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਮੰਗ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਡਰਾਫਟ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚਲਦੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਸਦੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਰਿਟਰਨ ਇਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਇਸਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਪਾਰਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਵਿਹਲੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਆਜ ਕਮਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੇ ਫੰਡ ਜੋ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਵਿਹਲੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਇਸਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਆਮ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਆਮ ਬੈਂਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਆਪਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ। ਧਾਰਾ 12 ਇੱਕ ਬਾਕੀ ਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਿਛਲੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਬਸੰਤ ਰਾਏ ਤਖ਼ਤ ਸਿੰਘ [(1933) ਆਈਟੀਆਰ 197, 201]।"(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

16. ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

9.(1940) ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਪੀਸੀ 46

"ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਕੇਸ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਅਨ ਕਾਪਰ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਬਨਾਮ ਹੈਰਿਸ [(1904) 6 ਐਫ. 894: 5 ਟੈਕਸ ਕੇਸ. 159.] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮੇਟੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਵੇਖੋ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਮੈਲਬੌਰਨ ਟਰੱਸਟ ਲਿਮਟਿਡ [1914 ਏ.ਸੀ. 1001 ਪੰਨਾ 1010.]। ਕੁਝ ਹੁਕਮ ਜੋ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹਨ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਬਨਾਮ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ [(1913-16) 6 ਟੈਕਸ ਕੇਸ. 381, ਪੰਨਾ 388 'ਤੇ, 389.], 'ਤੇ ਹੁਣ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕਾਪਰ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਬਨਾਮ ਹੈਰਿਸ [(1904) 6 ਐਫ. 894: 5 ਟੈਕਸ ਕੇਸ. 159.] ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ।

"ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁੱਲ ਇੰਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"।

ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੇ ਆਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਇਸ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉੱਚ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬੈਂਕਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਕਦੀ ਜਾਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੌਲਵੈਂਸੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਇਸ ਦੂਜੀ ਲਾਈਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਅਣਚਾਹੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਾਂਗ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਢਵਾਉਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਕਦਮ ਹੈ, ਜਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ "ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ" ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਠ ਰਹੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਆਧਾਰ ਹੈ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

17. ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਜੋਂ।

ਸਾਡੇ ਸਿੱਟੇ

18. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਸੀਬੀਡੀਟੀ ਨੇ 1991 ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 599 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਰਕੂਲਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।[1] ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ, ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 1998 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰਚ ਦੀ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 2001 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਲਾਗਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਖਾਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰਚ ਦੀ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। 2007 ਵਿੱਚ, ਸੀਬੀਡੀਟੀ ਨੇ 2007 ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 4 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਕੋਲ ਦੋ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

19. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਆਰ. ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 16 ਅਕਤੂਬਰ 2000 ਦੀ ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ: ਐੱਚਟੀਐਮ, ਏ.ਐੱਫ.ਐੱਸ. ਅਤੇ ਐੱਚ.ਐੱਫ.ਟੀ.। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਏ.ਐੱਫ.ਐੱਸ. ਅਤੇ ਐੱਚ.ਐੱਫ.ਟੀ. ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਾਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਮਾਇਆ ਜਾਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਰਾ ਵਿਆਜ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੋ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਮਾਈ ਗਈ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ, ਬੈਂਕ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਗੇ। ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਵੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ

ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ।

20. ਜੇਕਰ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਆਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦੁਆਰਾ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

21. ਐੱਚਟੀਐਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਤੱਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗਤ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਅੰਕਿਤ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਬੈਂਕ ਨੇ ਐੱਚਟੀਐਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਐੱਚਟੀਐਮ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (i) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਤੱਕ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ (ii) ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਅੰਕਿਤ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

22. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਸੈਂਟਰਲ), ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। 10 ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਚਟੀਐਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਲਾਭ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

23. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3291-94 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ:

---

10 (1972) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 447

a. ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1989-90 ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;
b. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 1982-83 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ;
c. ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2009 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3291-3294 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਤੱਥ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਵਿਜੈ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਯੋਗ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਤੋਂ 21 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਉਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੈਂਕ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਸਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।

24. ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਵਿਜੇ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।[1] ਇਹ ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਮਰੀਕਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਟੀ ਬੈਂਕ NA.3 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

25. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਮੂਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ @ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (C) ਨੰਬਰ 1445-1446 ਆਫ 2021 ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਵਿਜਯਾ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।[1]

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਵਿਆਜ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐੱਚਟੀਐਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਐੱਚਟੀਐਮ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ/ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਆਮਦਨ/ਨੁਕਸਾਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ HDFC ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।" ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

26. 2020 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (C) ਨੰਬਰ 4843 @ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ HDFC ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਬੈਂਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।" ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਸਟਾਕ-ਇਨ-ਟ੍ਰੇਡ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਆਈਟੀ (ਅਪੀਲ) ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

27. 2021 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 7055 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੀਆਈਟੀ ਨੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਆਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ

11.(2014) 366 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 505

ਵਜੋਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪੂੰਜੀ ਅਧਾਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੀਰੀਅਡ ਵਿਆਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਖਰਚਾ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਖਰਚਾ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚਾ ਸੀ।

28. 2021 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 7404 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸੀਆਈਟੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ। 2021 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 15281 ਅਤੇ 1686 ਵਿਖੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੈ।

29. 2021 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ(C)ਨੰ.1687 ਅਤੇ 2018 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ(C) ਨੰ.8968 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।2019 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ(C)ਨੰ.24841 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। 2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.4755 ਵਿੱਚ, ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

30. ਇਸ ਲਈ, 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.3291-3294 ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ 29 ਮਈ 2003 ਅਤੇ 15 ਜੁਲਾਈ 2004 ਦੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਐੱਚਟੀਐਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

31. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

ਏ. ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3291 ਤੋਂ 3294, 2009, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 29 ਮਈ 2003 ਅਤੇ 15 ਜੁਲਾਈ 2004 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬੀ. ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੀ. ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

*ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਨਿਧੀ ਜੈਨਐੱਚਟੀਐਮ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ